

Motion till riksdagen 2008/09: MJ437

av **Tina Ehn (mp)**

Jakt på hermelin och ekorre

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att hermelin och ekorre stryks i bilaga 4 punkt 1 jaktförordningen.

Inledning

Förr användes termen skadedjur om vissa djur. Det var innan vi insett att den biologiska mångfalden har ett egenvärde och långt innan det fanns ett miljömål som säger att denna ska bevaras.

Men dagens jaktlagstiftning har inte riktigt anpassats till det nya synsättet. Fortfarande finns ett antal djur på vilka jakt får bedrivas året runt. Det gäller även för arter som minskat starkt i individantal. De återfinns i 23 § jaktlagen och i bilaga 4 jaktförordningen. Jakten kallas skydds jakt och får bedrivas året runt, alltså även under den tid då det finns små ungar. Två av dessa arter är hermelin och ekorre.

Hermelin

Hermelin är ett djur som inte många sett i dag. Den är inte speciellt skygg, snarare nyfiken, men den har blivit allt sällsyntare. Förr i tiden, då säd lagrades öppet och sophögar fanns vid husen, var smågnagarna talrikare än nu – mer mat fanns för hermeliner.

Hermelinen är lätt att känna igen med sin svarta svanspets. De flesta har väl i dag mest sett djuret på målningar och museer och då som skinn på kungamantlar och som pälsbräm på fina damers dräkter. Pälsen brukar då vara gnistrande vit och den svarta svanspetsen ger en fin färg effekt. Så ser vinterpälsen ut. På sommaren är hermelinen brun med en vackert gulvit undersida.

Fel! Okänt namn på

Det är som sagt ett nyfiket djur. Har man den stora turen att stöta på en hermelin i naturen kan man få chans att studera den noga, medan man blir lika noggrant och nyfiket studerad tillbaka av ett par pigga mörka ögon.

Hermelinen är ett litet djur. Kroppslängden är 18–31 cm och svansen 5,5–12,5 cm lång. Hanen är 50 procent större än honan, men storleken varierar mycket regionalt. Hermelinen är ett djur med små krav på biotop och kan finnas överallt från havsstränder till kalvfjäll. Viss förkärlek tycks den dock ha för fuktig mark liksom diken och stengårdsgårdar. Undersökningar visar (enligt boken Däggdjur av Bjärvall, Ullström) att hermelinen behöver förhållandevis stora revir. En hona behöver 5–10 ha eller 1,5 km stengårdsgård, hanen 3–4 gånger större revir eller 5 km stengårdsgård.

Hermelinen äter framför allt smågnagare som möss och sork. Honorna tycks vara mer knutna till smågnagarfödan än hanarna, som under våren och försommaren även kan ta harungar och fågel. Är det mycket knapert med smågnagartillgången äter hermelinen det den kommer över: dagmask, insekter, grodor, frukt och bär. Undersökningar har visat att en hona fordrar föda motsvarande omkring 2 små sorkar per dag, en hane det dubbla.

Hermelinen föder sina ungar under april och maj. Kullstorleken varierar mellan 5 och 12 ungar och under smågnagarfattiga år kan föryngring utebli.

Ekorre

Ekorren är ett välkänt djur i den svenska faunan. Den omges emellertid av diverse myter – en är att ekorren lever på fåglars ägg och ungar. I boken Däggdjur – alla Europas arter av Anders Bjärvall och Staffan Ullström står att läsa ”Ekorren är huvudsakligen växtätare med ett tämligen brett näringsval. Frön av gran och tall dominerar födan som också kan utgöras av bär, svamp, nötter, ollon och gröna växtdelar. Svamp lagras under hösten (uppe i trädklykor m.m.) och kan därigenom ingå i födan året om. Påståendet att ekorren ofta plundrar fågelbon är sannolikt överdrivet. I en svensk undersökning av innehållet i 1 600 ekormagar fann man rester av fåglar (ägg eller ungar) i bara 4 stycken.”

Antal kullar och ungar varierar från år till år och är beroende av födotillgången. Vissa år får honan inga ungar alls, andra kan hon få upp till 3 kullar. Ungarna kan födas när som helst under perioden mars–september.

Jakttider på hermelin och ekorre

Den allmänna jakten för hermelin och ekorre försvann år 2001 – ett steg i rätt riktning och något Miljöpartiet de gröna drev i motioner under senare delen av 90-talet. Men enligt 23 § jaktlagen är det tillåtet att döda ekorre eller hermelin som kommer in på gården eller i trädgården, vare sig man har jakträtt eller inte året runt. Man kan verkligen fråga sig varför. Tiden regleras i bilaga

4 jaktförordningen. Här står

”... kommer in på gård eller i en trädgård och där **kan** orsaka skada eller annan olägenhet”.

Enligt punkt 16 jaktförordningen får hermelin även jagas ”... inom område för viltuppfödning, hönsgård eller liknande anläggning samt inom ett avstånd av 200 m från sådana anläggningar, om det behövs för att *förhindra* skada inom anläggningarna” (min kursivering).

Tiden anges i båda punkterna till den 1 juli–30 juni.

Skrivningarna är mycket allmänt hållna och gör att jakten finns kvar på båda arterna, trots att ingen allmän jakttid finns. Orden *kan* och *förhindra* innebär att det i praktiken är fritt fram. Vilken skada dessa arter kan göra på en gård eller i en trädgård kan man verkligen fråga sig. Vad innebär att ”orsaka olägenhet”, som anges i punkt 1? Begreppet är mycket vitt och omöjligt att tolka och begränsa.

Det finns ingen statistik från de senaste åren över antalet skjutna ekorrar och hermeliner. Under de åren då allmän jakt fanns kvar minskade dock antalet skjutna djur för båda arterna över tiden.

Skyddsjaksbestämmelserna för hermelin och ekorre känns främmande i en tid med allt större intresse för och kunskap om det vilda. Att ha skyddsjakt under tiden då det finns små ungar, som riskerar att bli lämnade och som naturligtvis går en kvalfull död till mötes om honan skjuts, känns mycket oetiskt.

Både ekorren och hermelinen bör strykas i 23 § jaktlagen och i bilaga 4 punkt 1 jaktförordningen. Varken hermelin eller ekorre torde kunna orsaka skada om de kommer in på gård eller i trädgård. Med tanke på födoalet torde en hermelin snarare kunna göra nytta.

Stockholm den 5 oktober 2008

Tina Ehn (mp)